

OPETUSSUUNNITELMA

1.8.2019

(päivitetty 10.6.2026)

KESKISEN UUDENMAAN MUSIIKKIOPISTON OPETUSSUUNNITELMA
perustuu opetushallituksen 20.9.2017 vahvistamaan määräykseen OPH-2068-2017
taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteista
ja lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998).

SISÄLTÖ

1 KESKISEN UUDENMAAN MUSIIKKIOPISTO	3
1.1 Toiminta-ajatus	3
1.2 Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston arvot	3
1.3 Oppimiskäsitys	4
1.4 Oppimisympäristö	4
1.5 Työtavat	5
1.6 Toimintakulttuuri	5
2 OPETUKSEN RAKENNE, LAAJUUS JA YLEISET TAVOITTEET	7
2.1. Opetuksen rakenne Keskisen Uudenmaan Musiikkiopistossa	7
2.2 Varhaisiän musiikkikasvatus	8
2.3 Perusopintojen yleiset tavoitteet	9
Opintokokonaisuus 1	10
Opintokokonaisuus 2	11
Opintokokonaisuus 3	12
Perusopintojen arviointi	13
2.4 Syventävien opintojen yleiset tavoitteet	14
Syventävien opintojen rakenne	15
Lopputyö	16
Syventävien opintojen arviointi	17
2.5 Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit	18
3 YLEISIÄ PERIAATTEITA	19
3.1 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	19
3.2 Oppilaaksi ottamisen periaatteet	19
3.3 Oppimäärän yksilöllistäminen	19
4 AVOIN MUSIIKKIOPISTO	20
4.1 Koulumusiikantit	20
5 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖ	20
5.1 Yhteistyö huoltajien kanssa	20
5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa	20
6 TODISTUKSET	21
Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus	21
Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus	21
Osallistumistodistus suoritetuista osaopinnoista	22

1 KESKISEN UUDENMAAN MUSIIKKIOPISTO

1.1 Toiminta-ajatus

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston (KUM) tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta alueensa asukkaille. Musiikkioppilaitos toimii Järvenpään kaupungin ja Tuusulan kunnan yhteisenä musiikin osaamiskeskuksena, ja tuottaa monipuolisesti musiikin harrastuspalveluja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa. Opetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston opetuksella edistetään hyvän musiikkisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin harrastamista. Tavoitteena on oppilaslähtöinen opetussuunnitelma, ja sen puitteissa tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Tavoitteena myös on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Yhteistyössä kodin kanssa ja ammattitaitoisten opettajien johdolla vahvistetaan oppilaan luovan ajattelun, omaehtoisen ilmaisun ja osallisuuden kehittymistä. Opetus kehittää musiikillista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua musiikkialan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

KUM on tärkeä osa Järvenpään kaupungin ja Tuusulan kunnan kulttuurielämää. Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laajasti musiikkiesityksiä alueen ihmisten iloksi. Esiintymiset ja konsertit näkyvät myös musiikkiopiston ulkopuolella. Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi. Keskisen Uudenmaan Musiikkiopistossa taiteen perusopetusta toteutetaan osin myös yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti ja valtakunnallisesti. Yhteistyö myös muiden tahojen, kuten alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa on tärkeää. Musiikkiopisto osallistuu aktiivisesti valtakunnallisiin ja kansainvälisiin musiikkialan tapahtumiin ja hankkeisiin.

1.2 Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston arvot

Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo

Musiikin opetus perustuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja yhtä arvokas ja kaikkiin sovelletaan samoja sääntöjä. Tavoitteena on luottamus ja keskinäinen kunnioitus jokaisen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Oppijalähtöisyys

Musiikkiopiston opetusmenetelmät mahdollistavat yksilöllisen oppimisen ja opetuksen. Musiikin opetuksella tuetaan ihmisenä kasvamista, terveen itsetunnon ja myönteisen musiikillisen minäkäsityksen kehittymistä, omien vahvuuksien löytymistä sekä luovuuden ja tavoitteellisen työskentelyn lisääntymistä.

Laatu

Musiikkiopiston toiminta on laadukasta ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. Opetusta antavat ammattitaitoiset opettajat. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen mahdollisimman laajan musiikillisen yleissivistyksen, tyylilajien kirjon huomioon ottaen. Opetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Yhteistyö

Musiikkiopiston toiminnassa korostuu tiivis yhteistyö oppijan huoltajien kanssa. Musiikkiopisto on osa paikallista kulttuuria ja haluaa edistää kaupungin ja sen lähialueiden asukkaiden hyvinvointia.

Ilo

Musiikkiopiston toiminta perustuu ajatukseen, että musiikki tuo iloa elämään ja lisää ihmisten hyvinvointia. Yhdessä tekeminen ja oppiminen tuottavat iloa.

1.3 Oppimiskäsitys

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston opetussuunnitelma perustuu ajatukseen siitä, että oppiminen on vuorovaikutuksellinen prosessi, joka muotoutuu oppilaan aktiivisen toiminnan seurauksena, ja johon oppimisympäristö ja esimerkiksi kodin kannustus vaikuttavat.

Opettajalla on keskeinen merkitys niin oppilaan opiskelutaitojen kuin oppimisympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että se mahdollistaa oppilaan yksilöllisen edistymisen. Oppilasta ohjataan asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteidensa suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppimisen kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat tärkeää taitojen kehittymisen kannalta. Oppilas oppii tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Oppimisen kannalta on tärkeää, että oppilas saa rohkaisevaa ja kannustavaa ohjausta ja palautetta, jotka vahvistavat hänen luottamustaan omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaan kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilasta ohjataan tarkastelemaan musiikkia historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

1.4 Oppimisympäristö

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa musiikin opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöistä pyritään tekemään mahdollisimman turvallisia fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Keskeistä oppimisympäristössä on vuorovaikutus opettajan, oppilaan ja kodin välillä, oppilaiden kesken sekä erilaisten oppimis-, työskentely- ja arviointitapojen huomioon ottaminen. Positiivinen oppimisympäristö ja onnistumisen kokemukset kannustavat oppilasta luovaan, itsenäiseen ajatteluun

sekä motivoivat oppimiseen ja opiskeluun. Kodin kannustus on erittäin tärkeää musiikkiopinnoissa edistymisen kannalta. Musiikkiopiston tavoitteena onkin avoin yhteistyö kodin kanssa oppilaan koko opiskelun ajan. Lisäksi erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

KUM pyrkii kehittämään oppimisympäristöjään siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista, ja että oppilaalla on mahdollisuus kykyjensä ja musiikillisen ilmaisunsa tavoitteelliseen kehittämiseen.

1.5 Työtavat

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Yksilölliset instrumenttitunnit oman opettajan kanssa ovat opetuksen lähtökohtana, mutta yhteisöllinen oppiminen, vertaisten kanssa toimiminen ja yhteisopettajien kanssa työskentely ovat myös osa musiikkiopiston toimintaa. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun.

Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla ja integroimalla instrumenttipintoja yhteismusisoinnin ja musiikin hahmottamisen kanssa. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan oman työskentelynsä suunnitteluun ja arviointiin.

Opetuksessa käytetään eri työtapoja monipuolisesti ottaen huomioon eri oppiaineiden keskeiset tavoitteet. Päämääränä on löytää oppilaan kanssa juuri hänelle parhaiten soveltuvat työtavat, joilla hän voi saavuttaa oppimistavoitteensa elinikäiseen musiikin harrastamiseen.

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopistossa työtapoja ovat muun muassa

- viikoittainen soitto-/laulutunti
- harjoittelu
- improvisointi, sovittaminen, säveltäminen
- yhteismusisointi
- säestys- ja ryhmätunnit
- musiikin hahmottamisaineet ja muut tukiaineet (musiikkiteknologia)
- esiintymiset ja konsertit
- konserteissa käyminen ja musiikin kuuntelu sekä
- tutustuminen muihin taiteenaloihin.

1.6 Toimintakulttuuri

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri on näkyvää kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Yhteinen toimintakulttuuri edistää oppimista ja hyvinvointia, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on musiikkiopiston jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan.

Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa ja kulttuurinen monimuotoisuus.

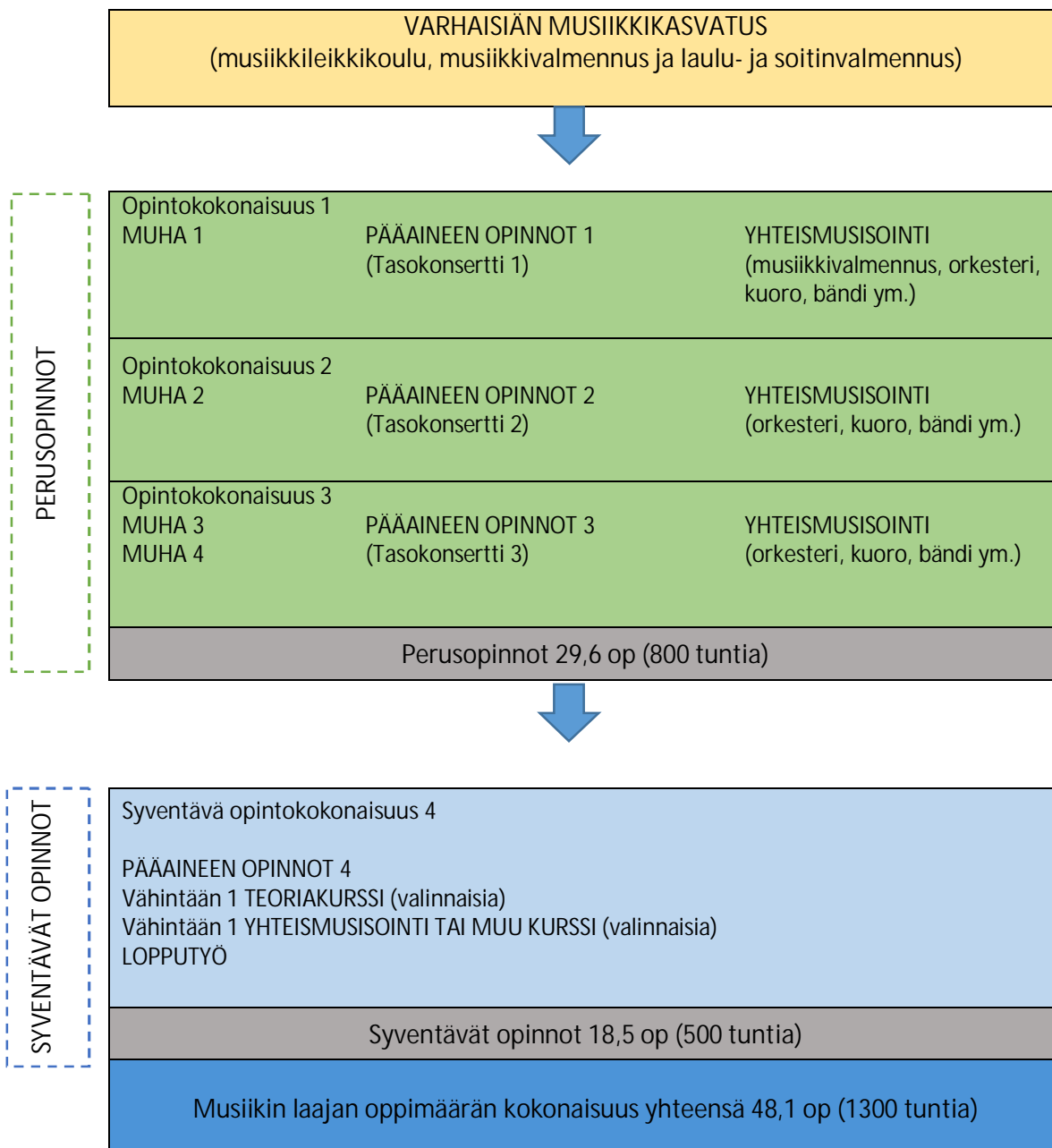
Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa musiikinalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Musiikkiopiston toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja musiikinalan osaamisen kehittämistä. Tähän kehittämiseen kuuluu oppilaitoksen johtamisen kehittäminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Tavoitteena on kerätä palautetta säännöllisesti oppilailta, huoltajilta, opettajilta ja muulta henkilökunnalta, ja palautteen perusteella toimintatapoja tarvittaessa korjataan. Oppilaitosyhteisön sisäisessä ja huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä tarvitaan avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta.

2 OPETUKSEN RAKENNE, LAAJUUS JA YLEISET TAVOITTEET

2.1. Opetuksen rakenne Keskinen Uudenmaan Musiikkiopistossa

Keskinen Uudenmaan Musiikkiopisto tarjoaa musiikin laajan oppimäärän mukaista perusopetusta järvenpäläisille ja tuusulalaisille lapsille ja nuorille. Laajan oppimäärän opinnot jakaantuvat varhaisiän opintoihin, perusopintoihin (29,6 opintopistettä/ 800 tuntia) sekä niille rakentuviin syventäviin opintoihin (18,5 opintopistettä/ 500 tuntia). Perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa jokaisella oppilaalla on pääinstrumentti.

Perusopinnot koostuvat kolmesta opintokokonaisuudesta. Perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen

laajentaminen tai painottaminen. Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Suoritettuaan perusopinnot ja syventävät opinnot oppilas saa musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 48,1 opintopistettä / 1300 tuntia. Perusopintojen laskennallinen kesto on noin 7–9 vuotta ja syventävien opintojen noin 3–4 vuotta. Laskennallisen laajuuden perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa suoritusmerkinnän opintokokonaisuudesta, kun hän on saavuttanut opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suorittanut sen sisällöt. Oppilas voi suorittaa opintoja enemmän kuin opintojen laskennallinen laajuus on. Laajan oppimäärän mukaista opetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon. Opetuksessa otetaan huomioon musiikin alan ammatteihin pyrkivien erityistarpeet.

Mikäli oppilas ei terveydellisestä tai muusta vastaavasta syystä kykene opiskelemaan musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan sen tavoitteita yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaille laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma. Lisää tietoa oppimäärän yksilöllistämisestä on luvussa 3.

2.2 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tehtävä on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Tavoitteena on vahvan pohjan rakentaminen koko elämän pituiselle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastamiselle.

Musiikkileikkikoulussa harrastavat ikäryhmittäin alle kouluikäiset lapset. Opetusryhmät muodostetaan ikätason mukaan. Ryhmät kokoontuvat viikoittain kerran viikossa 45–60 minuuttia kerrallaan.

Musiikin maailmaan tutustutaan elämyksellisesti ja kokonaisvaltaisesti oman kokemisen ja toiminnan kautta. Ryhmissä lauletaan ja soitetaan, leikitään ja loruillaan, liikutaan ja kuunnellaan musiikkia eri tavoin. Tarkoituksena on herättää ja ylläpitää lapsen kiinnostus ja rakkaus musiikkia kohtaan, sekä luoda pohjaa tuleville musiikkiopinnoille. Musiikin elementit, kuten rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Oppiminen on tavoitteellista ja se tapahtuu monipuolisesti oman kokemisen ja oivaltamisen kautta.

Musiikkivalmennus on tarkoitettu 7–8-vuotiaille lapsille. Musiikkivalmennusryhmissä lauletaan ja soitetaan erilaisilla soittimilla (esim. lasten omat instrumentit, ksylofonit, kanteleet ja rytmisoittimet). Ryhmissä voidaan hyödyntää musiikkiliikuntaa, rytmikkaa ja muita musiikin hahmottamisen tapoja. Oppimisessa voidaan hyödyntää integraatiota muihin taideaineisiin. Musiikkivalmennus tukee kannustavalla ja myönteisellä tavalla oppilaan kokonaisvaltaista musiikillista kasvua ja valmistaa oppilasta taiteen perusopintoihin. Musiikkivalmennusta suositellaan yhteismusisointiaineeksi taiteen perusopetuksen nuorille oppilaille.

Laulu- ja soitinvalmennus on tarkoitettu 4–10-vuotiaille lapsille. Opetus tapahtuu 2–4-oppilaan pienryhmässä. Tunneilla tutustutaan valittuun instrumenttiin opettajan johdolla. Valmennusopetus on hyvä tapa aloittaa soitto- tai lauluharrastus. Ryhmät kokoontuvat 15 kertaa lukukaudessa 30–60 minuuttia kerralla ryhmän koosta riippuen. Laulu- tai soitinvalmennuksen opiskelu-aika on enintään 2 vuotta. Poikkeustilanteissa rehtori voi myöntää lisäaikaa enintään 1 lukuvuoden.

2.3 Perusopintojen yleiset tavoitteet

Jokaisen opintokokonaisuuden ohjeellinen kesto on kolme vuotta. Oppimisprosessin, sen seurannan ja arvioinnin tukena toimivat instrumentti- ja ainekohtaiset opetussuunnitelmat. Kun opintokokonaisuuden tavoitteet on saavutettu, siirrytään seuraavaan opintokokonaisuuteen. Perusopintojen yleiset tavoitteet on jaettu neljään ryhmään:

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistöjä
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

Opintokokonaisuus 1

OPINTOKOKONAISUUS 1:

- PÄÄAINEEN OPINNOT 1
  - pääinstrumentin opintoja
  - esiintymisiä lukuvuosittain
  - tasokonsertti 1
- YHTEISMUSISOINTIA
- MUHA 1

Instrumenttiopintojen keskeisenä sisältönä on perehdyttää oppilas instrumentin hallintaan, sen perustekniikkaan ja nuotinlukutaitoon sekä luoda perusta oppilaan hyvälle musiikkisuhteelle. Keskeisen Uudenmaan Musiikkiopistossa oppilas voi valita pääaineekseen puhallinsoittimen, jousisoittimen, lyömäsoittimet, pianon, laulun, kitaran, harmonikan, kanteleen, pop/jazz-soittimen tai pop/jazz-laulun. Myös muut soittimet ovat mahdollisia. Oppilas saa henkilökohtaista opetusta omassa pääaineessaan 30/45 minuuttia viikoittain. Pääsääntöisesti 9-vuotiaana aloittavan oppilaan ja 9 vuotta täyttävän jo opiston oppilaana olevan soittotunnin pituus on 45 minuuttia. Opetustunnin pituus voidaan määritellä poikkeavasti pedagogisin perustein opettajan suosituksella ja perheen kanssa yhteistyössä, jonka perusteella rehtori tekee päätöksen. Pedagogisin perustein opetusta voidaan järjestää joustavasti myös pari- tai ryhmäopetuksena. Opinnoissa edetään instrumenttikohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Yhteismusisointi aloitetaan, kun oppilaan instrumenttitaidot ovat siihen riittävät. Keskeistä on musiikillisen vuorovaikutustaidon oppiminen ja toimiminen ryhmässä. Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi täydentävät toisiaan. Opintokokonaisuuden yhteismusisointi voi toteutua eri tavoin musiikkiopiston tarjonnan mukaisesti esim. opettajan tai toisen oppilaan kanssa, musiikkivalmennusryhmässä, kuorossa, erilaisissa pienryhmissä, yhtyeissä ja alkeisorkestereissa. Yhteismusisointi voidaan toteuttaa periodeina, projekteina tai säännöllisinä, viikoittain toistuvina oppitunteina.

Opintokokonaisuuden musiikin hahmotusaineiden (Muha) alkeet opitaan instrumenttiopettajan johdolla soittotuntien yhteydessä. Musiikin hahmotus 1:ssä opitaan lukemaan ja tulkitsemaan nuotteja sekä instrumenttikohtaisesti eri musiikin lajeille ominaisia musiikin merkitsemistapoja ja kannustetaan oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan omassa musisoinnissaan.

Oppilasta kannustetaan ja ohjataan itsearviointiin. Opintokokonaisuuden kaikki arviointi on sanallista. Opintokokonaisuus on suoritettu, kun eri osien tiedot ja taidot on osoitettu kyseisten osioiden opettajille. Hyväksytyt suorittaminen vaatii kotiharjoittelua opettajien ohjeiden mukaan, ja tätä harjoittelua ei lasketa opintokokonaisuuden laskennalliseen laajuuteen.

Tasokonsertti 1:n sisältövaatimukset ovat instrumenttikohtaisia ja musiikkiopiston tiimit ovat ne laatineet. Tasokonsertin voi suorittaa yksilöllisellä tavalla, ja sisällön voi jakaa useampaan esiintymistilaisuuteen. Tasokonsertti 1:n arviointiin osallistuu oppilaan ja oman opettajan lisäksi toinen opettaja. Oppilas saa arvioinnista sanallisen palautteen myös kirjallisesti.

Esiintymiset kuuluvat olennaisena osana musiikinopiskeluun. Ne voivat olla sekä solistisia että ryhmäesiintymisiä. Tavoitteena on, että oppilas hallitsee esiintymistilanteen ja kokee esiintymisen iloa. Oppilas saa esiintymisistä palautetta opettajaltaan. Esiintymisten ja tasokonsertin muodosta sovitaan oman opettajan kanssa.

Opintokokonaisuus 2

OPINTOKOKONAISUUS 2:

- PÄÄAINEEN OPINNOT 2
  - pääinstrumentin opintoja
  - esiintymisiä lukuvuosittain
  - tasokonsertti 2
- YHTEISMUSISOINTIA
- MUHA 2

Opintokokonaisuuden tavoitteena on oppia musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumentti-, ilmaisu- ja esiintymistaitoja sekä lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan, tuntemaan ja arvostamaan musiikkia. Ensimmäisen opintokokonaisuuden instrumenttitaitoja syvennetään ja monipuolistetaan. Keski-Uudenmaan Musiikkiopistossa oppilas voi valita pääaineekseen puhallinsoittimen, jousisoittimen, lyömäsoittimet, pianon, laulun, kitaran, harmonikan, kanteleen, pop/jazz-soittimen tai pop/jazz-laulun. Myös muut soittimet ovat mahdollisia. Oppilas saa henkilökohtaista opetusta omassa pääaineessaan 45 minuuttia viikoittain. Opetustunnin pituus voidaan määrittellä poikkeavasti pedagogisin perustein opettajan suosituksella ja perheen kanssa yhteistyössä, jonka perusteella rehtori tekee päätöksen. Pedagogisin perustein opetusta voidaan järjestää joustavasti myös pari- tai ryhmäopetuksena.

Yhteismusisointi voi toteutua eri tavoin musiikkiopiston tarjonnan mukaisesti esim. opettajan/toisen oppilaan kanssa, kuorossa, erilaisissa kokoonpanoissa, yhtyeissä ja orkestereissa. Yhteismusisointi voidaan toteuttaa periodeina, projekteina tai säännöllisinä, viikoittain toistuvina oppitunteina. Keskeistä on musiikillisten vuorovaikutustaitojen oppiminen ja ryhmässä toimiminen. Tavoitteena on, että oppilas osallistuu tasonsa mukaisiin kokoonpanoihin koko opintojensa ajan, koska instrumenttitaidot ja yhteismusisointi täydentävät toisiaan.

Musiikin hahmottamista (Muha 2) opiskellaan sen omalla tunnilla yksilöllisesti ja ryhmässä. Musiikin hahmotusaineet tukevat instrumenttiopintoja. Tavoitteena on ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan muusikkouden kehittämisessä. Musiikin hahmotusaineiden oppimisessa hyödynnetään monipuolista tapaa oppia tehden erilaisia harjoituksia ja hyödyntäen musiikkiteknologiaa. Musiikin hahmottamisaineisiin kuuluu esimerkiksi musiikin teoriaa ja säveltäilyä, musiikin historiaa, transkriptiota ja säveltämistä.

Oppilasta kannustetaan ja ohjataan itsearviointiin. Opintokokonaisuuden kaikki arviointi on sanallista. Opintokokonaisuus on suoritettu, kun eri osien tiedot ja taidot on osoitettu kyseisten osioiden opettajille. Hyväksytyt suorittaminen vaatii kotiharjoittelua opettajien ohjeiden mukaan, ja tätä harjoittelua ei lasketa opintokokonaisuuden laskennalliseen laajuuteen.

Tasokonsertti 2:n sisältövaatimukset ovat instrumenttikohtaisia ja musiikkiopiston tiimit ovat ne laatineet. Tasokonsertin voi suorittaa yksilöllisellä tavalla, ja sisällön voi jakaa useampaan esiintymistilaisuuteen. Tasokonsertti 2:n arviointiin osallistuu oppilaan ja oman opettajan lisäksi toinen opettaja. Oppilas saa arvioinnista sanallisen palautteen myös kirjallisesti.

Esiintymiset kuuluvat olennaisena osana musiikinopiskeluun. Ne voivat olla sekä solistisia että ryhmäesiintymisiä. Tavoitteena on, että oppilas kokee hallitsevansa esiintymistilannetta ja oppii sitä kautta iloitsemaan edistymisestään. Oppilas saa esiintymisistä palautetta opettajaltaan. Esiintymisten ja tasokonsertti 2:n muodosta sovitaan oman opettajan kanssa.

Opintokokonaisuus 3

OPINTOKOKONAISUUS 3:

- PÄÄAINEEN OPINNOT 3
  - pääinstrumentin opintoja
  - esiintymisiä lukuvuosittain
  - tasokonsertti 3
- YHTEISMUSISOINTIA
- MUHA 3 ja MUHA 4

Opintokokonaisuuden tavoitteena on oppia musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja, oppia lukemaan, kirjoittamaan ja kuuntelemaan musiikkia sekä kehittää musiikillista ilmaisukykyä ja esiintymistaitoa. Oppilas saa henkilökohtaista opetusta omassa pääaineessaan 45/60 minuuttia viikoittain opettajan suosituksen mukaisesti. Opetustunnin pituus voidaan määritellä poikkeavasti pedagogisin perustein opettajan suosituksella ja perheen kanssa yhteistyössä, jonka perusteella rehtori tekee päätöksen. Pedagogisin perustein opetusta voidaan järjestää joustavasti myös pari- tai ryhmäopetuksena. Opintoissa edetään instrumenttikohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti. Instrumenttitaitoja syvennetään ja monipuolistetaan.

Opintokokonaisuuden yhteismusisointi voi toteutua eri tavoin musiikkiopiston tarjonnan mukaisesti esim. opettajan/toisen oppilaan kanssa, kuorossa, erilaisissa yhtyeissä, kokoonpanoissa, bändeissä ja orkestereissa. Yhdessä musisointi voidaan toteuttaa periodeina, projekteina tai säännöllisinä, viikoittain toistuvina oppitunteina. Keskeistä on musiikillisen vuorovaikutustaidon oppiminen ja ryhmässä toimiminen.

Musiikin hahmotusaineet tukevat instrumenttiopintoja. Tavoitteena on ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan oman muusikkoutensa kehittämisessä. Musiikin hahmotusaineissa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset kiinnostuksen kohteet ja yksilöllinen oppimispolku ja harjoituksia tehdään eri metodein, musiikkiteknologiaa hyödyntäen. Musiikin hahmottamisaineet sisältävät esim. musiikin teoriaa ja säveltäilyä, musiikin historiaa, transkriptiota ja säveltämistä. Oppilas työskentelee itsenäisesti ja ryhmissä riippuen hahmotusaineen luonteesta. Sekä yhteissoiton että musiikin hahmottamisaineiden arvioinnin tekee ryhmän opettaja.

Oman opettajan kanssa suunnitellaan eteneminen ja ohjelmistot sekä painotukset solistisen soiton ja yhteissoiton välillä. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan itsearviointiin. Opintokokonaisuuden kaikki arviointi on sanallista. Opintokokonaisuus arvioidaan sanalla ”suoritettu”, kun eri osien tiedot ja taidot on osoitettu kyseisten osioiden opettajille. Hyväksytyt suorittaminen vaatii kotiharjoittelua opettajien ohjeiden mukaan, tätä harjoittelua ei lasketa opintokokonaisuuden laskennalliseen laajuuteen.

Tasokonsertti 3:n sisältö ja muoto sovitaan oman opettajan kanssa oppilaan tavoitteiden mukaisesti. Konsertin voi suorittaa yksilöllisellä tavalla, sisällön voi jakaa useampaan esiintymistilaisuuteen ja konsertissa voi soittaa joko yksin tai yhdessä muiden kanssa. Arviointiin osallistuvat oppilaan ja oman opettajan lisäksi 1–2 muuta opettajaa. Oppilas saa opettajilta arvioinnista sanallisen palautteen myös kirjallisesti. Jos tavoitteena on syventävien opintojen jälkeen musiikkialan ammattiopinnot, tasokonsertti 3:n sisältö noudattaa musiikkiopiston soitinkohtaisia vaatimuksia.

Esiintymiset ja konsertit voivat olla sekä solistisia että ryhmäesiintymisiä. Oppilas saa niistä palautetta opettajaltaan. Tavoitteena on, että oppilas kokee hallitsevansa esiintymistilannetta ja oppii iloitsemaan

edistymisestään ja sitä kautta esiintymisistään. Esiintymisten ja tasokonsertti 3:n muodosta sovitaan opettajan kanssa.

Perusopintojen arviointi

Arvioinnin tavoitteena on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä sekä antaa oppilaalle kuvan hänen vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin opintojen alusta loppuun asti vaihtelevin työtavoin. Vertaisarviointia tuetaan läpi opintojen erilaisin käytäntein.

Palautteen avulla ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja perusteltua. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Instrumentti 1-, 2- ja 3-opintokokonaisuuksien lopussa oppilas soittaa tasokonsertin, jonka opettajat arvioivat. Tasokonsertti koostuu ohjelmistosta, joka antaa monipuolisen kuvan oppilaan sen hetkisistä teknisistä ja tulkinnallisista valmiuksista. Musiikkiopiston soitinkohtaiset tiimit ovat laatineet tavoitteet ja sisältövaatimukset tasokonserteille. Tasokonsertit 1 ja 2 arvioi 2 opettajaa, joista toinen on oma opettaja. Tasokonsertti 3:n arvioi 2–3 opettajaa, joista yksi on oma opettaja. Oppilas saa suorituksista sanallista palautetta, myös kirjallisesti.

Pääaineopintokokonaisuuksien loppuarviointi koostuu kolmesta osiosta:

- 1) Opettajan arviointi jokaisen lukuvuoden lopussa
- 2) Tasokonsertin arviointi
- 3) Oppilaan itsearviointi tasokonsertin yhteydessä

Musiikin hahmotusaineet arvioi ko. aineiden opettaja määreillä suoritettu - uusittava.

Suoritettuaan kaikki perusopintoihin kuuluvat opinnot hyväksytysti, oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

2.4 Syventävien opintojen yleiset tavoitteet

Syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa osaamistaan valitsemallaan tavalla Keskisen Uudenmaan Musiikkiopiston tarjonnan pohjalta. Syventäviin opintoihin kuuluva opintokokonaisuus 4 jakaantuu vaihtoehtoisin opintojaksoihin ja siihen sisältyy lopputyö. Syventävien opintojen ohjeellinen kesto on 3–4 vuotta.

Opintojaksojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintojaksot sisältävät myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja toteuttaa musiikillista osaamistaan osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Syventävien opintojen tavoitteet on jaettu neljään ryhmään:

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkitekniikan mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Syventävien opintojen rakenne

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Oppilas tekee suunnitelman ja valitsee yhdessä opettajiensa kanssa lopputyönsä ja tavoitteidensa mukaisia kursseja. Syventävissä opinnoissa syvennetään pääaineen instrumenttitaitoja ja tehdään lopputyö. Oppilas saa henkilökohtaista opetusta omassa pääaineessaan 60 minuuttia viikoittain opettajan suosituksen mukaisesti, mutta pedagogisin perustein opetusta voidaan järjestää joustavasti myös pari- tai ryhmäopetuksena. Lisäksi valitaan vähintään yksi teoriakurssi ja vähintään yksi yhteismusisointikurssi tai muu kurssi. Kursseja voi suorittaa oman mielenkiinnon ja opintojen keston mukaan niin paljon kuin oppilas haluaa.

KAIKILLE YHTEISET OPINNOT

Pääaine

Vähintään 1 Teoriakurssi

Vähintään 1 Yhteismusisointi tai muu kurssi

Lopputyö

Muut opinnot

(Kursseja tehdään yhteensä 2-8, oman mielenkiinnon mukaan)

TEORIAKURSSIT (näistä valitaan vähintään 1) (musiikkiopiston lukuvuoden tarjonnan mukaan):

Muha 5/teoria ja säveltapailu

Muha 6/säveltapailu

Syventävä musiikkitekniikka

Musiikkianalyysi

Musiikin historia ja kuuntelu

Säveltäminen

Biisintekokurssi/Sovittaminen

Sanoituskurssi

YHTEISMUSISOINTI JA MUUT KURSSIT (näistä valitaan vähintään 1) (musiikkiopiston lukuvuoden tarjonnan mukaan):

Sinfoniaorkesteri, puhallinorkesteri, pop/jazz-bändi, muut bändit

Nuorisokuoro

Kamarimusiikki, muu yhteismusisointi, lied

Esiintymiskoulutus

Improvisaatiokurssi

Orkesterin johtamisen kurssi

Orkesteriavustajana toimiminen

Vapaa säestys (kitara, piano, viululla säestäminen)

Sivuaine

MUUT OPINNOT

Projekteja (kilpailut, musikaali, ooppera, taiteidenväliset produktiot jne.)

Kesäleirit

Hyväksiluettavat kurssit

Opintojaksot valitaan sisältöjensä mukaan huomioiden sen, tähtääkö oppilas elinikäiseen musiikin harrastamiseen vai ammattiin johtaviin opintoihin. Esimerkiksi muusikoksi, musiikkipedagogiksi tai koulun musiikinopettajaksi tähtäävän oppilaan opinnoissa on oltava opintoja, jotka mahdollistavat jatko-opintoihin hakeutumisen. Musiikkiopiston opintojaksotarjonta kerrotaan lukuvuosiohjeistuksessa.

Yhteismusisointi voidaan toteuttaa periodeina, projekteina tai säännöllisinä, viikoittain toistuvina oppitunteina. Opinnot tukevat lopputyön toteutumista.

Oppimisessa käytetään monipuolisia työskentelytapoja musiikkiteknologiaa hyödyntäen. Syventävät opinnot kootaan yksilöllisesti painotusalueen mukaan ja lopputyötä tukien.

Lopputyö

Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa syventävien opintojen alussa lopputyökokonaisuuden ja toteuttaa sen syventävien opintojen loppupuolella. Lopputyö kokoa oppilaan osaamisen ja mielenkiinnon kohteet mielekkääksi kokonaisuudeksi. Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamisalueeseen. Lopputyö voi sisältää poikkitaiteellisia elementtejä ja tuoda esiin oppilaan monipuolista osaamista. Lopputyöprosessi on oman opettajan vastuulla.

Lopputyöhön tulee sisältyä:

1. Soiva lopputulos (minimissään noin 15 minuuttia soivaa osuutta)
  - voi olla myös videokooste
  - voi keskittyä tiettyyn teemaan tai aikakauteen tai olla laajempi, monipuolisempi kokonaisuus (opettajan kanssa yhdessä valitaan sopiva ohjelma)
  - voi olla solistinen, voi sisältää yhteismusiikkia, omaa musiikkia tai vaikka improvisointia
  - esityspaikan voi valita vapaasti, kunhan lautakunnan kanssa sovitaan etukäteen arvioinnista.
2. Itsearviointi
  - kirjallinen tai suullinen kooste prosessista
  - voi olla blogi, pieni kirjoitus tai vaikka videolle kerrottu prosessikuvaus
  - sisältää pohdintaa siitä, miten valitsi aiheen, miten lopputyö onnistui ja mitä olisi voinut tehdä toisin.
3. Lopputyö voi sisältää lisäksi kirjallisen osuuden kuten käsiohjelman, portfolion tai esimerkiksi julisteen tekemisen.
  - Kirjallisen osuuden ohjaamisesta sovitaan etukäteen opettajan ja rehtorin kanssa.

Lopputyön arvioi kolmihenkinen arviointiryhmä (oma opettaja + 2 muuta arvioijaa) oppilaan itsearvioinnin huomioiden. Sanallinen palaute annetaan kannustavassa ja rakentavassa hengessä ja kirjoitetaan Eepokseen.

Syventävien opintojen arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kuvaa, miten oppilas on saavuttanut laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti.

Arvioinnin tavoitteena on ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä sekä antaa oppilaalle kuvan vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin opintojen alusta loppuun asti vaihtelevin työtavoin. Vertaisarviointia tuetaan läpi opintojen erilaisin käytäntein.

Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Syventävien opintojen päätteeksi oppilaalle kootaan päättöarviointi, joka koostuu pääaineen opettajan tekemästä arvioinnista koko oppimisprosessista, lopputyön arvioinnista sekä mahdollisten vapaavalinnaisten opintokokonaisuuksien arvioinneista. Myös oppilaan oma itsearviointi on tärkeä osa päättöarviointia. Arvioinnissa huomioidaan opinnoille ja lopputyölle oppilaan itse asettamansa tavoitteet. Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta sovitaan erikseen.

Suoritettuaan kaikki syventäviin opintoihin kuuluvat opinnot hyväksytysti oppilas saa päättötodistuksen.

Opintojen päättyessä oppilas

- on saanut valmiudet musiikin omaehtoiseen ja itsenäiseen harrastamiseen
- tunnistaa vahvuutensa ja on löytänyt oman tapansa ilmaista itseään musiikin avulla
- iloitsee osaamisestaan ja osaa käyttää taitojaan monipuolisesti
- tuntee musiikkikulttuuria ja omaa hyvän yleistietouden alasta
- osaa huolehtia omasta soittimestaan

2.5 Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle:

Opetuksen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Kriteerit hyvälle osaamiselle
<ul style="list-style-type: none"> ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti rohkaisee oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä ohjata tunnistamaan yhtymäkohtia muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.	Esittäminen ja ilmaiseminen	<p>Oppilaan musisointi on luontevaa ja tuo esiin oppilaan omaa tulkintaa, omia tunnetiloja, kappaleiden luonteita ja/tai tunnelmia.</p> <p>Oppilas kykenee tunnistamaan vahvuutensa musiikissa.</p> <p>Oppilas osaa kehittää omaa tapansa esittää musiikkia ja tunnistaa musiikissa yhtymäkohtia myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.	Oppimaan oppiminen ja harjoittelu	<p>Oppilas osaa asettaa tavoitteita opiskelulle.</p> <p>Oppilas pystyy kehittämään harjoitteluaan ja huolehtimaan terveistä työskentelytavoista.</p> <p>Oppilas osaa hankkia itselleen uutta aineistoa ja pystyy huolehtimaan soittimistaan ja muista käyttämistään laitteista ja tarvikkeista.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.	Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	<p>Oppilas osaa tehdä havaintoja musisoinnistaan ja löytää siitä kehitettäviä asioita.</p> <p>Oppilas osaa jäsentää soittamaansa, kuulemaansa, tuottamaansa tai nuottitekstistä lukemaansa musiikkia.</p> <p>Oppilaalla on käsitys erilaisista musiikkityyleistä ja musiikin historian aikakausista.</p> <p>Yhteismusisoidessaan oppilas hahmottaa osuutensa kokonaisuudessa.</p> <p>Oppilas ymmärtää, että on tärkeää kuunnella musiikkia ja käydä konserteissa.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • kannustaa oppilasta toteuttamaan improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia • rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.	Säveltäminen ja improvisointi	<p>Oppilas osaa toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia sopivassa musiikillisessa toiminnassa.</p> <p>Oppilas kykenee luomaan toistettavissa olevan musiikillisen kokonaisuuden.</p> <p>Oppilas pystyy hyödyntämään teknologiaa luovassa toiminnassaan.</p>
--	-------------------------------	---

3 YLEISIÄ PERIAATTEITA

3.1 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

3.2 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto ottaa oppilaita taiteen perusopetukseen toiminta-alueeltaan, joka on Järvenpään kaupunki ja Tuusulan kunta. Oppilaspaikat on jaettu puoliksi ylläpitokuntien kesken. Oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä instrumenttikohtaisesti.

3.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei terveydellisestä tai muusta vastaavasta syystä kykene opiskelemaan musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan sen tavoitteita yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään oppimisen tavoitteet, opiskelu-aika, oppimisen toteutustapa, tarvittavat tukitoimet ja oppimisen arviointimenettely. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

4 AVOIN MUSIIKKIOPISTO

Avoimessa musiikkiopistossa on mahdollista eri-ikäisten, myös aikuisten, harrastaa musiikkia yksilöllisesti ja omaehtoisesti eri tavoilla ylitse kuntarajojen. Musiikin harrastamisen muotoja ovat esim. yksilöopetus, soitinkokeilu, viikonloppukurssit, kuoro-, orkesteri- ja bänditoiminta sekä pienryhmäopetus. Oppituntien ja lukukausien pituudet voi valita eri vaihtoehtoista.

4.1 Koulumusikantit

Koulumusikantit on koululaisten väylä soittoharrastukseen. Pienryhmäopetus tapahtuu iltapäivisin koulupäivän jälkeen omalla tai lähikoululla. Harrastaa voi koko koulussa olon ajan. Mukanaolo ei edellytä aikaisempaa soitto- tai laulukokemusta. Musiikkiopistolta voi vuokrata harrastusta varten vapaina olevia soittimia.

5 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖ

Musiikkiopiston toiminnan kehittäminen on jatkuvaa. Itsearviointityötä tehdään systemaattisesti. Kehittämistyössä huomioidaan myös oppilaat ja heidän huoltajansa, ja asiakaspalautetta pyydetään säännöllisesti. Musiikkiopisto tekee yhteistyötä oppilaiden huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Yhteistyötä toteutetaan ja kehitetään mm. erilaisilla hankkeilla, projekteilla ja tapahtumilla. Taiteiden välistä yhteistyötä painotetaan. Musiikkiopisto opastaa ja perehdyttää huoltajia oppilaiden opintojen tavoitteissa ja edistymisessä.

5.1 Yhteistyö huoltajien kanssa

Musiikkiopiston opettajat ja henkilökunta toimivat vuorovaikutuksessa oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Huoltajien myönteinen tuki ja kiinnostuksen osoittaminen musiikkiopintoja kohtaan innostavat oppilasta myönteiseen musiikkisuhteeseen ja auttavat opinnoissa etenemisessä. Huoltajien kannustus on tärkeää kotiharjoittelun onnistumisen kannalta.

5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto on Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n jäsen (SML).

Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto, Keravan musiikkiopisto, Hyvinkään musiikkiopisto ja Riihimäen musiikkiopisto muodostavat Kvartti-yhteistyöverkoston ja järjestävät yhteisiä tapahtumia vuosittain.

Musiikkiopisto tekee yhteistyötä myös paikallisten koulujen, päiväkotien, laitosten ja yritysten kanssa sekä festivaalien, Sibelius-Akatemian ja muun musiikin korkeakoulusektorin kanssa.

6 TODISTUKSET

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- todistukseen merkitään ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämän taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- todistukseen merkitään ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämän taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus suoritetuista osaopinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus hänen suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee sitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.